

ROZHODNUTIE KOMISIE**zo 4. februára 2014****o štátnej pomoci č. SA.21817 (C 3/07) (ex NN 66/06), ktorú poskytlo Španielsko****Španielske sadzby za elektrickú energiu: odberatelia***[oznámené pod číslom C(2014) 7741]***(Iba španielske znenie je autentické)****(Text s významom pre EHP)**

(2014/456/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami ⁽¹⁾ a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

- (1) Listom z 27. apríla 2006 podali spoločnosť Centrica plc a spoločnosť Centrica Energía S.L.U. (ďalej spoločne len „Centrica“) Komisii sťažnosť, ktorá sa týkala systému regulovaných sadzieb za elektrickú energiu, ktoré sa v Španielsku uplatňovali v roku 2005.
- (2) Listom z 27. júla 2006 Komisia požiadala španielske orgány o poskytnutie informácií týkajúcich sa uvedeného opatrenia. Komisii boli tieto informácie doručené listom z 22. augusta 2006.
- (3) Dňa 12. októbra 2006 bola táto vec zapísaná ako nenotifikovaná pomoc (vec NN 66/2006).
- (4) Listom z 9. novembra 2006 Komisia požiadala španielske orgány o ďalšie vysvetlenie uvedeného opatrenia. Španielske orgány odpovedali listom z 12. decembra 2006.
- (5) Listom z 24. januára 2007 Komisia informovala španielske orgány, že sa rozhodla začať konanie podľa článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vo veci tohto opatrenia.
- (6) Rozhodnutie Komisie bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ⁽²⁾. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky k opatreniu.
- (7) Španielske orgány predložili svoje pripomienky listom z 26. februára 2007.
- (8) Komisii boli doručené pripomienky týchto zainteresovaných strán: vláda autonómnej oblasti Galícia (Xunta de Galicia) (list z 23. marca 2007), spoločnosť Centrica (listy z 26. marca 2007 a 3. júla 2007), ACIE – Združenie nezávislých dodávateľov energie (list z 26. marca 2007), vláda autonómnej oblasti Astúria (list z 27. marca 2007), AEGE – Združenie energeticky náročných odberateľov (list z 2. apríla 2007), Asturiana de Zinc – AZSA (list z 3. apríla 2007), Ferroatlántica – výrobca kovov (list z 3. apríla 2007), Alcoa (list z 3. apríla 2007), UNESA – Združenie španielskych podnikov v oblasti energetiky (list z 25. apríla 2007), ENEL Viesgo (list z 26. apríla 2007), Iberdrola (list z 26. apríla 2007), Union Fenosa Distribución (list z 27. apríla 2007), Hidrocantábrico Distribución Eléctrica (list z 27. apríla 2007), Endesa Distribución Eléctrica (list z 27. apríla 2007).

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 43, 27.2.2007, s. 9.⁽²⁾ Pozri poznámku pod čiarou 1.

- (9) Komisia listami z 15. mája 2007 a 6. júla 2007 postúpila pripomienky zainteresovaných strán španielskym orgánom, ktoré mali možnosť reagovať; ich pripomienky boli doručené listom z 2. augusta 2007.
- (10) Ďalšie informácie zaslala spoločnosť Centrica listami z 1. júna 2007, 28. augusta 2007, 4. februára 2008 a 1. marca 2008, združenie AEGE listom z 21. novembra 2011 a spoločnosť Ferroatlántica listom z 5. decembra 2011.
- (11) Komisia listami z 30. júla 2009, 19. marca 2010, 6. októbra 2011, 12. apríla 2012, 31. augusta 2012, 4. februára 2013 a 17. júla 2013 požiadala španielske orgány, aby podrobnejšie vysvetlili uvedené opatrenie. Španielske orgány odpovedali listami z 5. októbra 2009, 26. apríla 2010, 7. decembra 2011, 12. júna 2012, 18. októbra 2012, 11. februára 2013 a 4. októbra 2013.
- (12) Dňa 19. apríla 2013 bol tento spis rozdelený na dve časti: na tento prípad, konkrétne vec SA.21817 (C3/07, ex NN 66/06), ktorá sa týka pomoci poskytnutej koncovým odberateľom elektrickej energie, a na vec SA.36559 (C3a/07, ex NN 66/06), ktorá sa týka pomoci poskytnutej distribútorom elektrickej energie. Toto rozhodnutie sa zaoberá len možnou pomocou pre koncových odberateľov elektrickej energie, ktorá patrí do rozsahu pôsobnosti tohto konania, t. j. s výnimkou domácností a malých podnikov.

2. PODROBNÝ OPIS OPATRENIA

ŠPANIELSKA ELEKTRIZAČNÁ SÚSTAVA V ROKU 2005

- (13) V legislatívnom rámci stanovenom zákonom č. 54/1997 z 27. novembra 1997 (Ley del Sector Eléctrico, ďalej len „LSE“), ktorý bol účinný v roku 2005, bola dodávka elektrickej energie koncovým odberateľom za regulované sadzby zaradená do kategórie regulovanej činnosti. Touto úlohou boli zo zákona poverení distribútori.
- (14) V roku 2005 sa všetci koncoví odberatelia elektrickej energie na španielskom trhu mohli rozhodnúť, či budú rokovať o zmluvách o dodávke s nezávislými dodávateľmi, alebo či budú odberateľmi za regulované sadzby stanovené štátom. Na regulovanom trhu má každý koncový odberateľ, ktorý o to požiadal, právo na dodávky od miestneho distribútora za integrovanú regulovanú sadzbu (kompletná cena) podľa jeho profilu spotreby a objemu spotreby. Na voľnom trhu platili odberatelia poplatok za prístup k sieti, ktorý bol tiež regulovaný, ako aj náklady na dodávku energie. Od dokončenia reformy odvetvia elektrickej energie v roku 2009 už distribútori nedodávajú elektrickú energiu za integrované regulované sadzby.
- (15) O integrovaných regulovaných sadzbách a regulovaných poplatkoch za prístup k sieti sa rozhodlo *ex ante* za celý rok, spravidla pred koncom roka N – 1, ale mohli sa upraviť aj v priebehu roka⁽³⁾. Každoročné zvyšovanie sadzieb však podliehalo maximálnemu stropu⁽⁴⁾. Sadzby a poplatky boli v zásade stanovené na základe prognóz, aby sa zabezpečilo, že regulované príjmy vyplývajúce z ich uplatňovania budú postačovať na pokrytie celkových regulovaných nákladov elektrizačnej sústavy. Medzi tieto regulované náklady na systém patrili v roku 2005 náklady na dodávku energie za integrované sadzby, náklady na nákup energie z osobitných režimov (obnoviteľné zdroje, kogenerácia atď.), náklady na prepravu a distribúciu, opatrenia na riadenie dopytu, dodatočné náklady na výrobu elektrickej energie na španielskych ostrovoch, podpora pre uhlie, deficity z predchádzajúcich rokov atď. Neexistovali žiadne pravidlá na vyčlenenie určitej kategórie príjmov alebo ich časti, určitej kategórie nákladov alebo ich časti. V dôsledku toho neboli napríklad všetky príjmy z poplatkov za prístup k sieti alebo ich časť vyčlenené napríklad na financovanie dotácií na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov alebo elektrickej energie vyrábanej na španielskych ostrovoch.
- (16) V roku 2005 existovalo pre koncových odberateľov nie menej ako 25 regulovaných sadzieb v závislosti od miery spotreby, profilu spotreby, cieľového odberateľa a napätia pripojenia k sieti. Na koncových odberateľov sa na voľnom trhu zároveň uplatňovalo deväť ďalších regulovaných poplatkov za prístup k sieti, ktoré boli takisto založené na prípojnom napätí a iných vlastnostiach.
- (17) Dňa 30. decembra 2004 stanovili španielske orgány sadzby za elektrickú energiu platné pre rok 2005⁽⁵⁾, ktoré zodpovedajú týmto kategóriám odberateľov:

⁽³⁾ V článku 12 ods. 2 LSE sa uvádza, že sadzby elektrickej energie sa v zásade stanovujú raz ročne, ale môžu sa upraviť aj v priebehu roka.

⁽⁴⁾ Podľa článku 8 kráľovského dekrétu 1432/2002 sa priemerná sadzba nemohla zvýšiť o viac ako 1,40 % (medziročne), pričom jednotlivé sadzby sa mohli zvýšiť len o percento zodpovedajúce zvýšeniu priemernej sadzby: +0,60 % (spolu 2 %).

⁽⁵⁾ Kráľovský dekrét 2392/2004 z 30. decembra 2004, ktorým sa stanovuje sadzba za elektrickú energiu na rok 2005. Štátny úradný vestník č. 315, s. 42766.

INTEGROVANÉ SADZBY

Nízke napätie

- 1.0. Výkon max. 770 kW
- 2.0. Všeobecné, výkon max. 15 kW
- 3.0. Všeobecné
- 4.0. Všeobecné, dlhodobý odber
- B.0 Verejné osvetlenie
- R.0 Poľnohospodárske zavlažovanie

Vysoké napätie*Všeobecné sadzby*

Krátkodobý odber

- 1.1. Všeobecné, max. 36 kV
- 1.2. Všeobecné, od 36 do 72,5 kV
- 1.3. Všeobecné, od 72,5 do 145 kV
- 1.4. Všeobecné, nad 145 kV

Strednodobý odber

- 2.1. Max. 36 kV
- 2.2. Od 36 do 72,5 kV
- 2.3. Od 72,5 do 145 kV
- 2.4. Nad 145 kV

Dlhodobý odber

- 3.1. Max. 36 kV
- 3.2. Od 36 do 72,5 kV
- 3.3. Od 72,5 do 145 kV
- 3.4. Nad 145 kV

Trakčné sadzby (Tarifas de tracción)

- T.1 Max. 36 kV
- T.2 Od 36 do 72,5 kV
- T.3 Od 72,5 kV do 145 kV

Poľnohospodárske zavlažovanie

- R.1 Max. 36 kV
- R.2 Od 36 do 72,5 kV
- R.3 Od 72,5 do 145 kV

*G. Sadzba pre veľkoodberateľov (G4)**Sadzby pre predaj distribútorom*

- D.1 Max. 36 kV
- D.2 Od 36 do 72,5 kV
- D.3 Od 72,5 do 145 kV
- D.4 Nad 145 kV

PRÍSTUPOVÉ SADZBY

Nízke napätie

- 2.0 A Bežná sadzba pre prístup k sieti nízkeho napätia
- 2,0 NA Jednoduché sadzby pre prístup k sieti nízkeho napätia s rozlišovaním dňa/noci
- 3.0 A Všeobecná sadzba pre prístup k sieti nízkeho napätia

Vysoké napätie

- 3.1.A Prístupová sadzba pre napätie max. 36 kV (výkon max. 450 kW)
- 6.1 Prístupová sadzba pre napätie max. 36 kV (výkon nad 450 kW)
- 6.2 Prístupová sadzba pre napätie od 36 kV do 72,5 kV (výkon nad 450 kW)
- 6.3 Prístupová sadzba pre napätie od 72 kV do 145 kV (výkon nad 450 kW)
- 6.4 Prístupová sadzba pre napätie nad 145 kV (výkon nad 450 kW)
- 6.5 Prístupová sadzba pre medzinárodné výmeny
- (18) Integrované regulované sadzby sa mohli rozdeliť do zložky určenej na úhradu nákladov na dopravu, distribúciu a systém vo všeobecnosti (*poplatok za prístup k sieti*) a zložku odrážajúcu náklady na výrobu elektrickej energie na veľkoobchodnom trhu (*zložka energie*). Okrem toho sa na služby v oblasti riadenia dopytu uplatňoval systém zliav z integrovaných sadzieb (napr. schválené prerušenia dodávky energie na základe oznámenia alebo spotreba sústredená v obdobiach mimo špičky). Od roku 2005 Španielsko zaviedlo zmenu v systéme regulovaných sadzieb. Posledná zmena sa uskutočnila v roku 2013, keď Španielsko prijalo nový legislatívny rámec pre odvetvie elektrickej energie (zákon 24/13), ktorý okrem iných opatrení zahŕňal reformu nariadenia o maloobchodných trhových cenách. Španielsko oznámilo, že tento nový zákon a jeho vykonávacie ustanovenia budú vypracované v roku 2014. Ďalej sú uvedené niektoré základné integrované sadzby pre najnižšiu úroveň kategórií sadzieb uvedených v predchádzajúcom texte (t. j. max. 145 kV), ktoré sa uplatňujú od 1. januára 2005:

Tabuľka 1

Základná výška integrovaných regulovaných sadzieb za rok 2005

	A/Zložka výkonu	B/Zložka energie	Integrovaná sadzba (A+B)			
	EUR/kW za mesiac	EUR/kWh	EUR/MWh			
Nízke napätie						
1.0 Výkon < 770 W	0,277110	0,062287	62,67			
3.0 Všeobecné	1,430269	0,083728	85,71			
4.0 Všeobecné, dlhodobý odber	2,284634	0,076513	79,69			
vysoké napätie						
1.4 Krátkodobý odber, všeobecné > 145 kV	1,759358	0,058412	60,86			
2.4 Strednodobý odber, všeobecné > 145 kV	3,632629	0,053224	58,27			

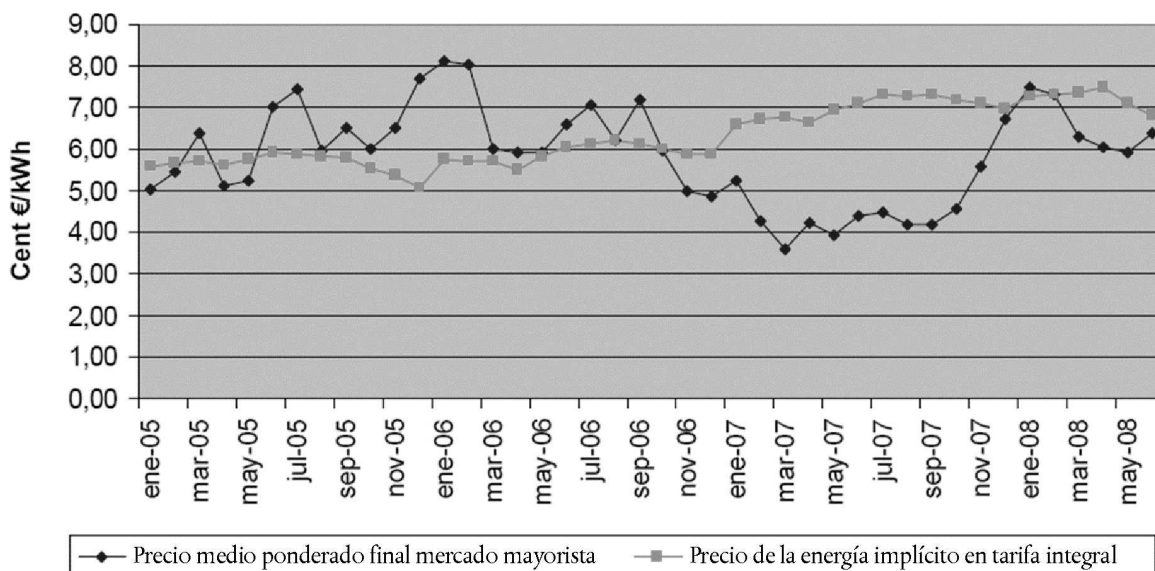
	A/Zložka výkonu	B/Zložka energie	Integrovaná sadzba (A+B)			
	EUR/kW za mesiac	EUR/kWh	EUR/MWh			
3.4 Dlhodobý odber, všeobecné > 145 kV	9,511921	0,042908	56,12			
G. Veľkoobderatelia G4	10,208070	0,011265	25,44			

Zdroj: príloha I ku kráľovskému dekrétu 2392/2004, výpočty Komisie.

- (19) Španielsky národný výbor pre energiu (*Comisión Nacional de Energía – CNE*), španielsky regulačný orgán, uviedol, že integrované sadzby v roku 2005 v priemere neodrážali všetky náklady na dodávku, najmä náklady na obstarávanie energie na veľkoobchodnom trhu. Ako je uvedené v nasledujúcom grafe, len päť mesiacov od januára do februára 2005 a znovu od apríla do júna 2005 boli ceny zahrnuté do priemerných integrovaných regulovaných sadzieb nižšie ako priemerné ceny na veľkoobchodnom trhu s elektrickou energiou. A naopak, v októbri 2006 až decembri 2007 nastal opačný prípad: počas tohto 14-mesačného obdobia došlo k prudkému poklesu veľkoobchodných cien pod ceny energií zahrnuté do priemerných integrovaných regulovaných sadzieb, a to o výrazne viac, než bol rozdiel zistený za sedem mesiacov v roku 2005, keď boli veľkoobchodné ceny vyššie ako ceny zahrnuté do integrovaných sadzieb.

Graf 1

Vážená priemerná veľkoobchodná cena v porovnaní s cenou energie zahrnutou do integrovanej sadzby

Zdroj: CNE – Správa o vývoji hospodárskej súťaže na trhoch s plynom a elektrickou energiou. Obdobie 2005/2007, s. 84.

DEFICIT SADZIEB Z ROKU 2005

- (20) Účty za elektrizačnú sústavu, založené na skutočných regulovaných príjmoch a nákladoch, sa vyrovnávali raz ročne. V roku 2005 však úroveň, na ktorú boli stanovené regulované sadzby a poplatky za prístup k sieti, neprišla dostatočné príjmy na to, aby bola sústave poskytnutá náhrada za všetky regulované náklady zdokumentované *ex post* za celý rok. Na základe postupu konečného vyrovnania za rok 2005, ktoré CNE vypracoval na konci roka, sa zistil deficit vo výške 3 811 miliónov EUR. Nebolo to prvýkrát, čo bol na základe postupu vyrovnania stanovený deficit, aj keď výška deficitu z roku 2005 bola nebyvalá. V rokoch 2000, 2001 a 2002 bol zaznamenaný nižší deficit.

- (21) Vláda podcenila najmä skutočné náklady na obstaranie elektrickej energie. Zatiaľ čo spotreba elektrickej energie koncovými odberateľmi na regulovanom aj voľnom trhu sa v roku 2005 pohybovala približne podľa predpokladov z decembra 2004, počas tohto roka došlo k neočakávanému nárastu cien, ktoré v roku 2005 viedlo k zvýšeniu veľkoobchodných cien na 62,4 EUR/MWh v porovnaní s 35,61 EUR/MWh v roku 2004, čo v roku 2005 spôsobilo, že priemerná veľkoobchodná cena dosiahla 59,47 EUR/MWh. Dôvodmi tohto nárastu bol nezvyčajne suchý rok, v dôsledku ktorého sa výroba energie vodnými elektrárnami znížila o 55 %, nárast cien ropy, vplyv trhovej ceny emisných kvót CO₂, ktoré boli bezplatne poskytnuté v rámci systému obchodovania s emisiami, a zvýšenie dopytu po elektrickej energii, ktoré bolo vyššie ako rast HDP.
- (22) Ďalším dôležitým faktorom, ktorý prispel k zvýšeniu všeobecných nákladov na systém, bola vysoká úroveň podpory na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Konkrétne sa výrobcovia energie z obnoviteľných zdrojov mohli rozhodnúť pre priamu účasť na veľkoobchodnom trhu s elektrickou energiou alebo tzv. burze. V roku 2005 bola táto možnosť mimoriadne lákavá, v dôsledku čoho sa na burze zúčastnilo viac výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov, než sa očakávalo, čo viedlo k vyšším nákladom na systém. Okrem toho priama pomoc na náklady na elektrickú energiu v rámci osobitného režimu (obnoviteľné zdroje, kogenerácia), ktoré boli zaúčtované ako regulované náklady, dosiahla v roku 2005 výšku 2 701 miliónov EUR. Pre znázornenie, náklady na prepravu a distribúciu v rámci sústavy v roku 2005 predstavovali 4 410 miliónov EUR.

Mechanizmus prijatý na predbežné financovanie deficitu

- (23) Vývoj deficitu nezostal bez povšimnutia. Už v marci 2005, keď bolo zrejmé, že dochádza k deficitu sadzieb, španielske orgány v súlade s článkom 24 kráľovského legislatívneho dekrétu 5/2005⁽⁶⁾ stanovili, že finančné prostriedky potrebné na odstránenie medzery medzi nákladmi a výnosmi elektrizačnej sústavy poskytne päť najväčších španielskych „oprávnených elektrárenských zariadení“, teda spoločnosti, ktoré mali nárok na získanie náhrady za uviaznuté náklady⁽⁷⁾, na základe týchto percentuálnych podielov:
- Iberdrola, S.A.: 35,01 %,
 - Unión Eléctrica Fenosa, S.A.: 12,84 %,
 - Hidroeléctrica del Cantábrico; S.A.: 6,08 %,
 - Endesa, S.A.: 44,16 %,
 - Elcogas, S.A.: 1,91 %.
- (24) V legislatívnom dekréte 5/2005 sa uvádza, že budúci deficit sa pripíše uvedeným piatim spoločnostiam ako záporné saldo na existujúcom vkladovom účte, ktorý používa CNE na úhradu uviaznutých nákladov týmito spoločnosťami. V praxi to znamená, že zariadenia boli povinné poskytnúť finančné prostriedky ako zálohu. Záporný zostatok na účte uviaznutých nákladov by viedol k inkasným právam, ktoré pozostávajú z práva zariadení inkasovať v budúcnosti príjmy od odberateľov elektrickej energie. Zariadenia by tieto práva mohli sekuritizovať a predať na trhu. Inkasné práva pridelené týmto zariadeniam mali výnos na úrovni minimálnej úrokovej sadzby (3-mesačný EURIBOR, vypočítaný ako priemer sadzieb EURIBOR za november predchádzajúceho roka bez akejkoľvek marže).

Mechanizmus prijatý na vyrovnanie deficitu od koncových odberateľov

- (25) V júni 2006 prijali španielske orgány rozhodnutie týkajúce sa opatrení na vyrovnanie deficitu za rok 2005 od odberateľov elektrickej energie prostredníctvom regulovaných sadzieb. Španielske orgány v kráľovskom dekréte 809/2006⁽⁸⁾ stanovili, že deficit z roku 2005 (alebo presnejšie, inkasné práva pridelené zariadeniam) splatia odberatelia v priebehu štrnásť a pol roka prostredníctvom osobitného príplatku uplatňovaného na integrované aj prístupové sadzby. Tento príplatok, vypočítaný ako ročná suma potrebná na lineárne kompenzovanie čistej súčasnej hodnoty deficitu z roku 2005 v priebehu 14,5 roka, bol stanovený na 1,378 % integrovanej sadzby a na 3,975 % prístupovej sadzby za rok 2006. Príslušnou úrokovou sadzbou bol 3-mesačný EURIBOR.

⁽⁶⁾ Kráľovský legislatívny dekrét 5/2005 z 11. marca 2005 o naliehavých reformách na podporu produktivity a zlepšenie verejného obstarávania. Štátny úradný vestník č. 62, 14.3.2005, s. 8832.

⁽⁷⁾ Uviaznuté náklady sú straty, ktoré utrpeli tradiční poskytovatelia elektrickej energie v dôsledku nenávratných investícií uskutočnených pred liberalizáciou. Komisia schválila poskytnutie kompenzačnej pomoci na pokrytie týchto strát na základe kritérií uvedených v metodike týkajúcej sa uviaznutých nákladov (oznámenie Komisie, ktoré sa týka metodiky na analýzu štátnej pomoci spojenjej s uviaznutými nákladmi) listom SG (2001) D/290869 zo 6. augusta 2001. Komisia rozhodnutím SG (2001) D/290553 z 25. júla 2001 vo veci NN 49/99 povolila Španielsku poskytnúť kompenzáciu za uviaznuté náklady do roku 2008 spoločnostiam, ktoré boli požiadané o predbežné financovanie deficitu z roku 2005.

⁽⁸⁾ Prvé doplňujúce ustanovenie kráľovského dekrétu 809/2006 z 30. júna 2006 o revízii sadzby za elektrickú energiu od 1. júla 2006. Štátny úradný vestník 156, 1.7.2006.

- (26) Tento príplatok sa považoval za „osobitne vyčlenený príspevok“ (*cuota con destino específico*). Španielske orgány stanovili, že príjmy pochádzajúce z príspevku na financovanie deficitu z roku 2005 sa budú kumulovať na vkladovom účte spravovanom CNE. CNE by tieto prostriedky následne previedol na vlastníkov inkasných práv, t. j. výrobcov, ktorí financovali deficit, alebo subjekty, ktoré od nich následne kúpili inkasné práva v závislosti od podielu deficitu, ktorý každý z nich financoval.

Vplyv deficitu sadzieb na španielsky trh

- (27) V roku 2005 sa 37,49 % dopytu po elektrickej energii v Španielsku obstarávalo na voľnom trhu. Toto množstvo zodpovedá relatívne malému počtu odberateľov; iba 8,5 % odberateľov nakupovalo elektrickú energiu na voľnom trhu, pričom 91,5 % zostalo pri regulovaných sadzbách (pokles z 97 % v roku 2004). Hlavnou kategóriou zastúpenou na voľnom trhu boli odberatelia vysokonapäťovej elektrickej energie (najmä odberatelia z priemyselného odvetvia); 38,9 % z nich využilo svoje možnosti a ich nákupy predstavovali 29 % celkovej spotreby elektrickej energie na španielskej pevnine za rok 2005. Prevažná väčšina domácností a malých nízkonapäťových odberateľov, ktorí sa pre voľný trh mohli rozhodnúť od roku 2003 ⁽⁹⁾, ďalej využívala regulované sadzby; veľká časť z nich sa však v roku 2005 takisto rozhodla pre voľný trh. Dňa 31. decembra 2005 boli na voľnom trhu viac ako 2 milióny odberateľov (v porovnaní s 1,3 milióna v roku 2004).
- (28) Cenové zvýhodnenie, ktoré v roku 2005 v priemere umožňovali regulované sadzby, by sa však malo posudzovať súbežne s návratom odberateľov na regulovaný trh, aj keď s určitým časovým oneskorením. Ako sa znázorňuje v nasledujúcej tabuľke 2, počet odberateľov zásobovaných na voľnom trhu sa v priebehu roku 2005 zvýšil, ale v roku 2006 sa znížil, čím sa daný percentuálny podiel (8,15 %) priblížil percentuálnemu podielu v prvej polovici roka 2005. Podobne pokles množstva elektrickej energie dodávanej koncovým odberateľom na voľnom trhu, ktorý bol v decembri 2004 zjavný, pokračoval aj v prvom štvrtroku 2005. Aj keď sa v období od júna do septembra 2005 výrazne pozastavil, v decembri 2005 a po celý rok 2006 pokračoval.

Tabuľka 2

Podiel miest dodávky a energie na voľnom trhu (v percentách celkového trhu) 2004 – 2006

Elektrická energia	2004				2005				2006			
	mar.	jún	sept.	dec.	mar.	jún	sept.	dec.	mar.	jún	sept.	dec.
Ako % miest dodávky	1,53	2,82	4,21	5,73	7,42	9,42	10,37	10,66	10,20	9,28	8,86	8,15
Ako % energie	29,30	33,60	36,19	33,57	33,15	35,34	41,39	37,41	29,38	27,10	25,74	24,87

Zdroj: Správa CNE „Nota Informativa sobre los suministros de electricidad y gas natural en los mercados liberalizados, actualización 31 de diciembre de 2006“.

- (29) Aj keď vplyv strát, ktoré znášali dodávatelia, začal byť citeľný v polovici roka 2005, keď začali výrazne rásť veľkoobchodné ceny, zmluvy o dodávke nebolo možné okamžite ukončiť. Dodávatelia na voľnom trhu, najmä tí, ktorí nemali výrobnú kapacitu, ale museli obstarávať elektrickú energiu na veľkoobchodnom trhu, boli preto nútení predkladať ponuky za podmienok voľného trhu, ktoré zodpovedali regulovanej sadzbe aj napriek možnosti vzniku strát, alebo účtovať vyššie ceny odrážajúce skutočné obstarávacie náklady a stratiť tak podiel na trhu.

⁽⁹⁾ Španielsko liberalizovalo maloobchodný trh s elektrickou energiou skôr, než sa požadovalo v smerniciach o elektrickej energii z rokov 1996 a 2003, ktorými sa pre podnikových koncových odberateľov stanovil časový rámec pre liberalizáciu na obdobie rokov 1999 až 2004 (počnúc najväčšími) a liberalizácia segmentu domácností sa stala povinnou až od 1. júla 2007.

3. ROZHODNUTIE O ZAČATÍ KONANIA PODĽA ČLÁNKU 108 ODS. 2 ZFEÚ

- (30) V rozhodnutí Komisie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania sa porovnávali regulované sadzby platené rôznymi kategóriami koncových odberateľov s odhadovanými cenami, ktoré by v prípade neexistencie týchto sadzieb museli platiť na voľnom trhu. Odhady trhových cien boli vypočítané na základe ceny elektrickej energie na veľkoobchodnom trhu, poplatkov za prístup k sieti a priemernej predajnej marže odhadovanej na 10 EUR/MWh, ako uviedla spoločnosť Centrica.

Tabuľka 3

Porovnávanie cien podľa kategórie odberateľov

Kategória odberateľov	Regulovaná sadzba (EUR/MWh)	Odhadovaná trhovacia cena (len veľkoobchodná cena plus prístupová sadzba) (EUR/MWh)	Odhadovaná trhovacia cena (+ predajná marža 10 EUR)
1. Priemyselní veľkoodberatelia pripojení na sieť vysokého napätia (tarifa G4)	23,9	61,17	71,17
2. Priemyselní veľkoodberatelia s prerušiteľnou dodávkou	27,0	73,87 – 76,47	83,87 – 86,47
3. Odberatelia pripojení na sieť vysokého napätia	76,2	81,57	91,57
4. Domácnosti	101,2	107,75	117,75
5. Priemyselní maloodberatelia alebo spoločnosti poskytujúce služby, pripojené na sieť nízkeho napätia	103,9	101,07	111,07

Zdroj: Centrica.

- (31) Z tejto tabuľky vyplýva značná výhoda pre prvé dve kategórie (priemyselní veľkoodberatelia). V prípade ostatných kategórií koncových odberateľov je porovnanie menej presvedčivé, aj keď možno zistiť malú výhodu.
- (32) V rozhodnutí sa stanovilo, že táto výhoda bola udelená selektívne, keďže umelo nízkymi regulovanými cenami sa poskytla výhoda podnikom využívajúcim ako zdroj energie elektrickú energiu, než napríklad plyn. Okrem toho bola zaznamenaná existencia selektívnosti *de facto* a *de jure*, keďže priemyselným koncovým veľkoodberateľom bola poskytnutá neprímerane väčšia výhoda a v niektorých prípadoch profitovali z kompletných cien, ktoré boli nižšie ako polovica zložky energie odhadovaných cien na voľnom trhu.
- (33) V rozhodnutí o začatí konania sa uviedlo, že podnecovaním koncových odberateľov, aby sa vrátili na regulovaný trh, mohol tento systém poskytnúť výhodu aj distribútorom, ktorí zrejme využívali zaručené ziskové rozpätie vzťahujúce sa na ich regulované činnosti.
- (34) V tomto rozhodnutí sa takisto usúdilo, že tento systém zahŕňal prenos štátnych zdrojov, keďže cenový príplatok používaný na splatenie deficitu predstavuje parafiškálny poplatok, výnosy z ktorého prechádzajú cez španielsky regulačný orgán CNE (verejný orgán) predtým, ako sa presmerujú ku konečným príjemcom. V rozhodnutí sa dospelo k záveru, že vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora v tejto veci by sa tieto prostriedky mali považovať za štátne zdroje.
- (35) Vzhľadom na to, že koncoví odberatelia pôsobia na trhoch, ktoré sú spravidla otvorené hospodárskej súťaži a obchodu v rámci EÚ, Komisia v rozhodnutí o začatí konania dospela k záveru, že všetky kritériá stanovené v článku 107 ods. 1 boli splnené a že dané opatrenie predstavovalo štátnu pomoc v prospech koncových odberateľov.

- (36) Po zistení, že sa zrejme neuplatňovala žiadna z výnimiek uvedených v článku 107 ZFEÚ, sa v rozhodnutí o začatí konania posudzovalo, či možno poskytovanie elektrickej energie za regulované sadzby považovať za službu všeobecného hospodárskeho záujmu a či môže ako taká využívať výnimku uvedenú v článku 106 ods. 2 ZFEÚ. V rozhodnutí sa uvádza, že v odvetví elektrickej energie je priestor členských štátov na voľnú úvahu pri stanovovaní povinností služby vo verejnom záujme obmedzený ustanoveniami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou a o zrušení smernice 96/92/ES⁽¹⁰⁾ („smernica o elektrickej energii“). V tejto smernici sa stanovuje, že členské štáty sú povinné stanoviť povinnosť univerzálnej služby (najmä vrátane práva na dodávku za primerané ceny) len pre odberateľov z domácností a malé podniky⁽¹¹⁾. V rozhodnutí sa dospelo k záveru, že vzhľadom na smernicu o elektrickej energii sa dodávka elektrickej energie stredným alebo veľkým podnikom za regulované sadzby nemôže považovať za službu všeobecného hospodárskeho záujmu v užšom slova zmysle.
- (37) Komisia preto vyjadrila vážne pochybnosti, či prvky pomoci v regulovaných sadzbách, ktoré sa uplatňovali na iné ako malé podniky, bolo možné považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom.
- (38) V rozhodnutí o začatí konania sa takisto dospelo k záveru, že je možné, že distribútorom elektrickej energie bola poskytnutá štátna pomoc. Táto časť vecí je predmetom samostatného rozhodnutia (vec C 3a/07).

4. PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN

- (39) Výzva Komisie na predloženie pripomienok k rozhodnutiu o začatí dôkladného preskúmania viedla k mnohým reakciám priemyselných veľkoobderateľov, distribútorov, nezávislých dodávateľov a vlád španielskych autonómnych spoločenstiev. V tomto dokumente sú ďalej zhrnuté iba pripomienky, ktoré sú relevantné pre údajnú štátnu pomoc v prospech koncových odberateľov elektrickej energie.

PRIPOMIENKY OD NEZÁVISLÝCH DODÁVATEĽOV

- (40) Od spoločnosti Centrica a ACIE, Združenia nezávislých dodávateľov energie, boli doručené pripomienky. Tvrdenia a závery sú do značnej miery rovnaké.

Pripomienky od spoločnosti Centrica a združenia ACIE

- (41) Hlavným účelom predloženia pripomienok spoločnosti Centrica je údajné zvýhodnenie distribútorov elektrickej energie. Údaje a tvrdenia, ktoré predložila táto spoločnosť, však takisto poukazujú na existenciu štátnej pomoci pre koncových odberateľov elektrickej energie.
- (42) Podľa spoločnosti Centrica koexistencia voľného a regulovaného trhu, a najmä možnosť pre koncových odberateľov voľne prechádzať medzi týmito trhmi, znamená, že regulované sadzby pôsobili ako cenová referencia alebo *de facto* strop pre ceny na voľnom trhu. Dodávatelia nemohli účtovať vyššie ceny, než bola regulovaná sadzba, v opačnom prípade by nepriťahli nových zákazníkov a stratili by tých doterajších.
- (43) Za bežných okolností sa cena, ktorú platia koncoví odberatelia elektrickej energie na voľnom trhu, skladá z dvoch zložiek: poplatku za prístup k sieti a zložky týkajúcej sa dodávky energie, ktorá je výsledkom trhových mechanizmov a prechádza na maloobchodného dodávateľa. Pri maloobchodnej dodávke závisí ziskovosť od toho, či zložka týkajúca sa dodávky energie, ktorú hradia odberatelia, zahŕňa náklady dodávateľa (t. j. náklady na obstaranie elektrickej energie na veľkoobchodnom trhu alebo náklady na vlastnú výrobu v prípade vertikálne integrovanej spoločnosti) a „predajná marža“, ktorá zahŕňa iné náklady na dodávku (náklady na predaj, systémy IT, vyúčtovanie atď.) a výnosy z investovaného kapitálu. Dodávateľ na voľnom trhu by preto mohol v danom trhovom segmente fungovať so ziskom iba v prípade, ak by existovala „kladná predajná marža“, inými slovami rozdiel medzi všeobecnými nákladmi vynaloženými dodávateľom pri poskytovaní služby odberateľom a regulovanou sadzbou.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 37.

⁽¹¹⁾ V článku 3 ods. 3 smernice o elektrickej energii sa uvádza: „členské štáty zabezpečia, aby všetci zákazníci v domácnostiach, a ak to členské štáty uznajú za vhodné, aj malé podniky (predovšetkým podniky s menej ako 50 zamestnancami a ročným obratom alebo súvahou nepresahujúcou 10 miliónov EUR) využívali univerzálnu službu, čo znamená na svojom území právo na dodávku elektrickej energie v stanovenej kvalite za primerané, jednoducho a jasne porovnateľné a transparentné ceny. Na to, aby členské štáty zabezpečili nariadenie o univerzálnej službe, môžu určiť dodávateľa poslednej inštancie.“

- (44) Spoločnosť Centrica odôvodnila existenciu konkurenčného znevýhodnenia dodávateľov na voľnom trhu výpočtami, z ktorých vyplynulo, že v roku 2005 neexistovala pre žiadnu kategóriu odberateľov žiadna predajná marža ⁽¹²⁾ (alebo že akékoľvek marže, ktoré existovali začiatkom roka, boli v priebehu roka zrušené). Znamenalo to, že regulované sadzby boli pre nezávislých dodávateľov stanovené príliš nízko na to, aby mohli konkurovať so ziskom. Podľa spoločnosti Centrica nebolo možné konkurovať o niektoré kategórie koncových odberateľov (najmä energeticky náročných odberateľov so sadzbou G4 a ostatných priemyselných veľkoodberateľov) ani pred vznikom deficitu sadzieb, keďže integrované sadzby nikdy neponechali maržu, o ktorú sa dalo súperiť. Údajná konkurenčná nevýhoda podľa spoločnosti Centrica nastala predovšetkým v kategórii odberateľov, do ktorej patrili podniky poskytujúce služby a malé priemyselné odvetvia napojené na nízkonapäťové sieť, ako aj v segmente domácností.
- (45) Číselné údaje, ktoré poskytla Centrica, najmä porovnanie regulovaných sadzieb a odhadovaných trhových cien, boli prevzaté do rozhodnutia Komisie o začatí konania (pozri odôvodnenie 30 a tabuľku 3).
- (46) Podľa spoločnosti Centrica bol tento systém v rozpore so smernicou o elektrickej energii, a to nielen z dôvodu diskriminačného charakteru ustanovení týkajúcich sa deficitu (ktoré kompenzovali za straty distribútorov, ale nie dodávateľov), ale aj preto, že odberateľom bolo odňaté právo na transparentné ceny a sadzby ⁽¹³⁾. Vzhľadom na to, že časť ceny za elektrickú energiu splatnej za rok 2005 bola odložená na nadchádzajúce roky, účtované konečné ceny neboli pre odberateľov transparentné.
- (47) Centrica okrem toho tvrdila, že mechanizmus na splatenie deficitu nebol vyvážený z dvoch hlavných dôvodov: po prvé, deficit by splatili prevažne koncoví odberatelia nízkeho napätia, aj keď odberatelia, ktorí najviac prispeli k jeho vzniku, boli koncoví veľkoodberatelia vysokého napätia. Po druhé, koncoví odberatelia na voľnom trhu boli povinní platiť za deficit, ku ktorému neprispeli.
- (48) Centrica potvrdila predbežný názor Komisie, že španielske ustanovenia týkajúce sa deficitu zahŕňajú prevod štátnych zdrojov. Centrica sa takisto domnievala, že štátne zdroje boli zahrnuté v rozhodnutí španielskej vlády umožniť výrobcom sekuritizovať svoje inkasné práva.
- (49) ACIE, Združenie nezávislých dodávateľov elektrickej energie, odhaduje, že náklady na obstaranie elektrickej energie považované za základ pre regulované sadzby v roku 2005 boli o 68 % nižšie ako skutočné náklady pre dodávateľov, ktoré im vznikli pri nákupe elektrickej energie na veľkoobchodnom trhu. ACIE zdôraznilo vážne dôsledky, ktoré mal deficit sadzieb z roku 2005 na nezávislých dodávateľov. Podľa ACIE sa na dodávateľov na voľnom trhu vzťahovali podobné obstarávacie náklady ako na distribútorov. Okrem toho boli *de facto* povinní upraviť úroveň integrovanej sadzby, ktorú stanovila vláda pre každú kategóriu odberateľov, keďže v opačnom prípade by neboli schopní pritiahnúť nových odberateľov alebo udržať si doterajších. ACIE zdôrazňuje, že začiatkom roka 2005 uzavreli jeho členovia zmluvy založené na základe prognóz vlády týkajúcich sa veľkoobchodných cien, ktoré museli dodržiavať napriek tomu, že tieto zmluvy neboli ziskové. V dôsledku toho utrpeli nezávislí dodávateľovia straty. Centrica odhaduje, že v roku 2005 utrpela straty vo výške 10 miliónov EUR. Podľa ACIE boli niekoľkí dodávateľovia vrátane Saltea Comercial, Electranorte, CYD Energia a RWE vytlačení z trhu.

PRIPOMIENKY OD ENERGETICKY NÁROČNÝCH ODBERATEĽOV

- (50) Energeticky nároční odberatelia sa na tomto konaní zúčastnili prostredníctvom svojho združenia AEGE (Asociación de Empresas con Gran Consumo de Energia). Niektorí z nich (Asturiana de Zinc, Ferroatlántica a Alcoa) sa zúčastnili aj individuálne. Alcoa je výrobca hliníka, ktorý v Španielsku pôsobí v troch výrobných závodoch nachádzajúcich sa v mestách San Ciprián, La Coruña a Avilés a ktorý v roku 2005 využíval integrovanú sadzbu G4 (sadzba pre prerušiteľné dodávky vyhradená pre energeticky náročných odberateľov). Spoločnosť Ferroatlántica je výrobca zliatiny z hliníka a železa, ktorý využíval sadzbu 3.4 pre prerušiteľné dodávky. Spoločnosť Asturiana de Zinc je výrobca zinku, ktorý pre svoj závod v meste San Juan de Nieva využíval sadzbu G4.
- (51) Energeticky nároční odberatelia vo svojich pripomienkach spochybnili záver Komisie, že priemyselné sadzby (G4 a ostatné sadzby pre prerušiteľné dodávky) predstavujú štátnu pomoc, pričom tvrdili, že tieto sadzby nepredstavujú hospodársku výhodu, nezahŕňajú štátne zdroje a nemajú vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi.

⁽¹²⁾ Samotná spoločnosť Centrica rozdelila odberateľov do piatich skupín. Toto rozdelenie nezodpovedá štruktúre regulovaných sadzieb uverejnenej v dekréte o ročných sadzbách, ako je uvedené v odôvodnení 17.

⁽¹³⁾ Pozri prílohu A písm. b) a c) k smernici o elektrickej energii.

Žiadna hospodárska výhoda

- (52) Podľa energeticky náročných odberateľov je referenčná hodnota použitá v rozhodnutí o začatí konania na stanovenie existencie výhody nesprávna. Komisia porovnávala priemerné sadzby s priemernou veľkoobchodnou trhovou cenou (burzovou cenou), ktorá bola považovaná za reprezentatívnu cenu nákladov, ktorú by tieto spoločnosti museli na trhu za bežných podmienok uhradiť. Keďže priemerné sadzby boli nižšie ako burzová cena, v rozhodnutí o začatí konania sa dospelo k záveru, že týmito sadzbami sa poskytla ich príjmom hospodárska výhoda.
- (53) Energeticky nároční odberatelia tvrdia, že burza je spotový trh, v ktorom sa každú hodinu obchoduje s elektrickou energiou na nasledujúci deň. Podľa energeticky náročných odberateľov trpí burza určitými nedostatkami, ktoré ovplyvňujú jej efektívnosť a konkurencioschopnosť. Z toho dôvodu burzové ceny neodrážajú hraničné výrobné náklady presne, a preto nepredstavujú situáciu s dokonalou hospodárskou súťažou. Veľkí koncoví odberatelia, ktorí spotrebúvajú veľké objemy elektrickej energie a majú vyrovnaný profil spotreby, nenakupujú z burzy, ale bežne uzatvárajú bilaterálne zmluvy s dodávateľmi elektrickej energie. Potvrďuje to aj správa OMEL z roku 2005, v ktorej sa poukazuje na to, že len sedem oprávnených odberateľov, ktorí predstavujú 5 % obchodovanej elektrickej energie, obstarávalo elektrickú energiu priamo na burze.
- (54) V každom prípade aj za predpokladu, že ceny zaznamenané na burze by sa mohli považovať za platnú referenčnú hodnotu, nebolo by správne používať priemernú veľkoobchodnú cenu z roku 2005, ako to urobila Komisia, keďže táto priemerná cena odráža dopyt dodávateľov po elektrickej energii, ktorí zásobovali rôznorodé portfólio koncových odberateľov vrátane domácností a malých podnikov. Podľa spoločností AEGE, Ferroatlántica a Asturiana de Zinc by vhodnou referenčnou hodnotou bola minimálna cena zaznamenaná na burze v roku 2005, t. j. 18,6 EUR/MWh, keďže táto cena by odrážala najkonkurencioschopnejšie trhové podmienky burzy (v ktorých výrobcovia ponúkajú elektrickú energiu za cenu, ktorá zodpovedá ich hraničným nákladom). Priemerní veľkoobberatelia sa nenachádzajú v porovnateľnej situácii ako ostatní koncoví odberatelia, najmä domácnosti. Priemerná burzová cena by preto nebola vhodnou referenčnou hodnotou. Podľa spoločnosti Alcoa by Komisia mala namiesto toho porovnať napadnuté sadzby s cenami, ktoré dohodli v bilaterálnych zmluvách veľkoobberatelia.
- (55) Spoločnosť Alcoa poskytla jeden príklad bilaterálnej trhovej ceny a uviedla, že jej tri závody na výrobu hliníka vždy využívali sadzbu G4. Spoločnosť Alcoa však takisto vlastní závod na výrobu oxidu hlinitého (Alúmina Española), v prípade ktorého uzatvorila koncom roka 2004 bilaterálnu zmluvu s dodávateľom. Táto zmluva bola uzatvorená na dva roky s možnosťou predĺženia o ďalší rok. Všetky tri závody na výrobu hliníka majú rovnako vyrovnaný profil spotreby ako závody na výrobu oxidu hlinitého. Tieto závody však majú výrazne nižšiu spotrebu elektrickej energie (0,35 TWh v porovnaní s 1,3 TWh v závodoch v mestách Avilés a La Coruña a 3,4 TWh v závode San Ciprián). Priemerná cena dohodnutá na základe tejto zmluvy bola 34,45 EUR/MWh (vrátane nákladov na jadrové moratórium, nákladov na prístup k sieti a ostatných vedľajších nákladov). Táto cena bola stanovená na základe súťažného predkladania ponúk, pričom ponuky dodávateľov sa navzájom líšili v rozpätí do 5 EUR.
- (56) Podľa spoločnosti Alcoa možno rozdiel medzi touto bilaterálnou cenou (34,45 EUR/MWh) a sadzbou G4 (23,9 EUR/MWh) vysvetliť pomocou objektívnych faktorov. Konkrétne odberatelia so sadzbou G4 podliehajú regulačným obmedzeniam, ktoré sa nevzťahujú na bilaterálne zmluvy, ako je povinnosť využívať všetku energiu dohodnutú v rámci sadzby G4 (podlieha sankciám), požiadavka na vlastné zariadenie na kontrolu napätia a povinnosť zaplatiť do 20 dní (zatiaľ čo bilaterálne zmluvy majú lepšie platobné podmienky).
- (57) Spoločnosť Alcoa preto dospela k záveru, že hypotetická trhová cena uplatňovaná na jej tri závody na výrobu hliníka by bola výrazne nižšia ako 34,45 EUR/MWh z dôvodu vyššej úrovne spotreby týchto závodov. Ak sa okrem toho zväží priemerná predajná marža vo výške 10 EUR/MWh, čisté náklady na dodávku by pre závod na výrobu hliníka predstavovali sumu 24,25 EUR/MWh, ktorá je veľmi blízka integrovanej sadzbe G4.
- (58) Spoločnosť Ferroatlántica zdôraznila, že v rozhodnutí o začatí konania bola nesprávne vyložená regulovaná sadzba 3.4 používaná v roku 2005 tým, že sa nesprávne zahrnuli do základnej sadzby zľavy a porovnávala sa s poplatkom za prístup, ktorý bol desaťkrát vyšší ako príslušný poplatok (a poplatok veľmi veľkých veľkoobberateľov). Spoločnosť Ferroatlántica takisto poskytla dôkazy, že zatiaľ čo mesačná priemerná trhová cena v roku 2004 pre forwardy na dodávku elektrickej energie v roku 2005 dosahovala 31,68 EUR/MWh, táto cena predstavovala v decembri 2004 31,05 EUR/MWh. To by znamenalo, že spoločnosť by získala svoju základnú dodávku elektrickej energie v roku 2005 za uvedenú cenu v čase, keď boli stanovené regulované sadzby. Po pridaní „doplnkových služieb“ (3,92 EUR/MWh) a príslušnej prístupovej sadzby (1,70 EUR/MWh) by priemerný odberateľ získal trhovou cenou vo výške 36,67 EUR/MWh, ktorá je nižšia ako suma 56,11 EUR/MWh zo sadzby 3.4 vzťahujúcej sa na energeticky náročných odberateľov.

- (59) Ostatné zľavy z uvedenej sadzby boli odmenou za schopnosť poskytovať služby v oblasti riadenia dopytu a za schválenie týchto služieb v prospech systému. Spoločnosť Ferroatlántica v tejto súvislosti dodáva, že zľava zo sadzby odrážala rôzne poskytované služby, konkrétne hodinové rozlišovanie (s nočným a víkendovým odberom), prerušiteľnosť dodávky (prijatie dodávky na žiadosť prevádzkovateľa siete), sezónnosť (s koncentráciou dodávky v mesiacoch s nízkym dopytom) a riadenie jalovej energie. Len tieto zľavy, ktoré boli variabilné a stanovené nariadením z roku 1995, a nie úroveň regulovaných sadzieb, vysvetľujú, a podľa spoločnosti Ferroatlántica aj odôvodňujú nižšiu priemernú cenu za elektrickú energiu platenú v roku 2005.
- (60) Energeticky nároční odberatelia napadli tvrdenie v rozhodnutí o začatí konania, že táto výhoda nie je primeraná spotrebovanému množstvu a má rastúcu tendenciu v prípade veľkoodberateľov. Energeticky nároční odberatelia v tejto súvislosti napríklad tvrdia, že samotný CNE potvrdil, že úroveň sadzby G4 mala byť dokonca nižšia. Energeticky nároční odberatelia poznamenali, že veľkoodberatelia v rámci sadzby G4 alebo 3.4 spotrebovali niekoľko tisíckrát viac elektrickej energie ako priemerní odberatelia vysokého napätia, pričom platili trikrát menej ako oni.
- (61) Okrem toho by bolo normálne, aby veľkoodberatelia získali vyššiu jednotkovú zľavu z ceny. Energeticky nároční odberatelia preto tvrdia, že záver, že predmetné priemyselné sadzby predstavujú výhodu, je diskutabilný. Zdôrazňujú, že Komisia musí v každom prípade predložiť presvedčivý dôkaz o existencii takejto výhody.
- (62) Alcoa takisto uviedla, že cena, ktorú zaplatila Alcoa v Španielsku, bola takmer rovnaká ako priemerná vážená cena, ktorú platili závody na výrobu hliníka v EÚ, a dokonca bola vyššia ako priemerná vážená cena platená v EHP.

Žiadne štátne zdroje

- (63) Energeticky nároční odberatelia tvrdia, že priemyselné sadzby platili priamo distribútorom bez toho, aby boli tieto prostriedky kontrolované štátom, a preto v súlade s judikatúrou vo veci *PreussenElektra* toto ustanovenie nezačínalo štátne zdroje.
- (64) Energeticky nároční odberatelia tvrdia, že medzi stanovením sadzieb, ku ktorému došlo koncom roka 2004, a prijatím mechanizmu na vyrovnanie deficitu od odberateľov, ku ktorému došlo až v júni 2006, prešiel istý čas. Komisia v rozhodnutí o začatí konania tvrdila, že štátne zdroje boli použité z dôvodu zahrnutia príplatku do účtov odberateľov, ktorý bol kvalifikovaný ako parafiškálny poplatok. Energeticky nároční odberatelia tvrdia, že v prípade prijatia tejto hypotézy by sa opatrenie, ktoré v roku 2005 nebolo pomocou, stalo pomocou (*ex post*) v roku 2006. Bolo by to v rozpore so základnými zásadami právnych predpisov EÚ, ako sú právna istota a oprávnené očakávania. Energeticky nároční odberatelia zdôraznili, že klasifikácia opatrenia ako pomoci závisí len od okolností, ktoré existovali v čase jeho prijatia, a nemôže závisieť od budúcich udalostí, najmä ak nie sú primerane predvídateľné. Citujú generálneho advokáta Jacobsa vo veci *Van Calster* ⁽¹⁴⁾: „táto situácia by sa mala posúdiť ku dňu pôvodného zavedenia poplatkov, a nemôže sa spätne zmeniť“.
- (65) Energeticky nároční odberatelia uviedli, že regulované sadzby z roku 2005 nepredstavovali v roku 2005 štátnu pomoc. Tieto spoločnosti zdôraznili, že za týchto okolností nie je analýza mechanizmu financovania relevantná, keďže bol zavedený až v roku 2006. Posúdenie spôsobu financovania by bolo relevantné iba v prípade, ak by toto opatrenie od začiatku predstavovalo štátnu pomoc. Keďže sadzby nezahŕňajú pomoc, energeticky nároční odberatelia sa domnievajú, že Komisia nemôže dospieť k opačnému záveru na základe príplatku.
- (66) Energeticky nároční odberatelia ďalej tvrdia, že v prípade parafiškálnych daní je spôsob financovania opatrenia v každom prípade relevantný len pre posúdenie štátnej pomoci, keď je daň „viazaná na pomoc“, t. j. keď existuje priame a okamžité prepojenie medzi opatrením a jeho financovaním ⁽¹⁵⁾. Energeticky nároční odberatelia popreli existenciu tohto prepojenia, keďže príplatok bol určený na vyrovnanie deficitu, ktorý vznikol v priebehu vyrovnania regulovaných činností, ktoré sa týkali nielen poskytovania elektrickej energie za regulované sadzby, ale aj ostatných nákladov na sústavu. Príplatok preto nebol osobitne určený na pokrytie strát pochádzajúcich z dodávky za regulované sadzby. Po druhé, medzi úrovňou sadzieb a uplatňovaným príplatkom nebolo žiadne priame ani nepriame prepojenie, keďže sadzba stanovená v roku 2004 nebola podmienená (nepodliehala v ďalších rokoch žiadnym úpravám).

⁽¹⁴⁾ Stanovisko generálneho advokáta v spojených veciach C-261/01 a C-262/01 *Van Calster*, bod 41.

⁽¹⁵⁾ Rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-261/01 *Van Calster*, tamtiež, body 49 a 50.

- (67) Energeticky nároční odberatelia takisto tvrdili, že tento príplatok nepredstavoval parafiškálny poplatok alebo daň, pretože podľa španielskeho práva nemal fiškálny charakter. Fiškálne opatrenia sa používajú na financovanie verejných výdavkov, zatiaľ čo v tomto prípade bolo cieľom príplatku vyrovnať deficit, ktorý spôsobili súkromní prevádzkovatelia (distribútori), ktorí v rámci elektrizačnej sústavy vykonávali regulované činnosti. Podľa španielskej ústavy môže byť nové fiškálne opatrenie zavedené len zákonom (nie kráľovským dekrétom). Okrem toho, štát nikdy nevlastní alebo nemá právo nakladať s výnosmi z príplatku podľa svojho uváženia; tieto prostriedky sa prevádzajú na vkladový účet, ktorý spravuje CNE, a štát si ich nemôže privlastniť. Postup vyrovnania prebieha úplne automaticky a CNE nemá žiadny priestor na voľnú úvahu, autonómiu alebo kontrolu nad určením cieľa alebo výškou prostriedkov, ktoré sa majú vyrovnáť v prípade rôznych subjektov.
- (68) Podľa energeticky náročných odberateľov to Komisia uznala vo svojom rozhodnutí o španielskych uviaznutých nákladoch ⁽¹⁶⁾, v ktorom uviedla, že „prevod súm prostredníctvom CNE v zásade prebieha na účtovné účely“ a nedospela k záveru, že toto opatrenie zahŕňa štátne zdroje.
- (69) Energeticky nároční odberatelia tvrdia, že táto situácia je rovnaká ako scenár „uviaznutých nákladov“, keďže vláda v oboch prípadoch zaviedla príplatok zameraný na kompenzáciu stálych nákladov na sústavu. Táto skutočnosť bola potvrdená aj vo veci, v ktorom bolo účastníkom Spojené kráľovstvo ⁽¹⁷⁾.

Žiadny vplyv na hospodársku súťaž a obchod

- (70) Spoločnosti Asturias de Zinc a Alcoa tvrdili, že vzhľadom na osobitné charakteristiky trhov s hliníkom a zinkom nemôže mať opatrenie týkajúce sa ceny za elektrickú energiu používanú na výrobu týchto kovov žiadny vplyv na obchod EÚ, keďže kovy sú komodity a ich ceny sa stanovujú na celosvetovej úrovni na Londýnskej burze kovov. Za týchto okolností sa zmeny miestnych výrobných nákladov nepremietajú do rozdielov vo svetových cenách.
- (71) Obe spoločnosti tvrdia, že v EÚ narastá deficit výroby hliníka a zinku, zatiaľ čo dopyt v čoraz väčšej miere uspokojuje vývoz z nečlenských štátov EÚ.
- (72) Ak v Španielsku vymizne odvetvie výroby hliníka a zinku, neprišiel by žiadny nový účastník z EÚ, keďže závody EÚ (hliníkarne) už pracujú na plný výkon, a žiadny nový účastník alebo existujúci výrobca by nebol motivovaný zvýšiť kapacitu vzhľadom na neisté dlhodobé vyhládky, pokiaľ ide o budúcu cenovú dostupnosť energií. Deficit by bol preto krytý iba z dovozu.
- (73) Okrem toho Alcoa tvrdí, že záujmy ostatných európskych výrobcov nie sú sadzbami ohrozené, keďže elektrickú energiu ponúkajú za cenu, ktorá je totožná s priemernou cenou, ktorú platia ostatní výrobcovia hliníka v EÚ 25.

Aj keby priemyselné sadzby pre prerušiteľné dodávky predstavovali pomoc, išlo by o „existujúcu pomoc“

- (74) Energeticky nároční odberatelia tvrdia, že napadnuté sadzby existovali už pred prístupom Španielska k EÚ.
- (75) Aj keď označenie „sadzba G4“ bolo formálne zavedené ministerskou vyhláškou zo 6. marca 1986, *de facto* existovala už pred 1. januárom 1986, čo bol dátum prístupu Španielska k EÚ, pretože zodpovedá predchádzajúcej „dlho používanej priemyselnej sadzbe I“ stanovenej ministerskou vyhláškou zo 14. októbra 1983, t. j. pred prístupom Španielska. Všetci koncoví odberatelia elektrickej energie, ktorí využívali priemyselnú sadzbu I, boli automaticky presunutí do sadzby G4, čo bola *de facto* rovnaká sadzba s novým názvom.
- (76) V ministerskej vyhláške z roku 1983 sú výslovne uvedené aj ostatné sadzby pre prerušiteľné dodávky.
- (77) Okrem toho, podľa energeticky náročných odberateľov by toto opatrenie predstavovalo existujúcu pomoc na základe článku 15 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ⁽¹⁸⁾, vzhľadom na uplynutie 10-ročnej premlčacej lehoty.

⁽¹⁶⁾ Rozhodnutie Komisie z 25. júla 2001, štátna pomoc č. 49/99 – Španielsko. Prechodný režim pre trh s elektrickou energiou.

⁽¹⁷⁾ Líst Komisie adresovaný Spojenému kráľovstvu z 27. februára 2002 (štátna pomoc č. 661/99).

⁽¹⁸⁾ Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1.

Vrátenie by znemožnili oprávnené očakávania

- (78) Energeticky nároční odberatelia tvrdia, že aj za predpokladu, že tieto sadzby by nebolo možné považovať za existujúcu pomoc, vrátenie by znemožňovala zásada oprávnených očakávaní. Počas celého roku 2005 predstavovali sadzby priame platby medzi súkromnými prevádzkovateľmi. Odberatelia nemohli predvídať, že sadzby stanovené v decembri 2004 by na základe vládneho opatrenia, ktoré bolo prijaté v júni 2006, mohli predstavovať pomoc. Žiadny hospodársky subjekt, nech by bol akokoľvek opatrný, nemohol očakávať zmenu svojho právneho stavu. Odberatelia tak oprávnene očakávali, že ich sadzby nepredstavujú štátnu pomoc.

PRIPOMIENKY OD VLÁD AUTONÓMNEJ OBLASTI GALÍCIA A ASTÚRIA

- (79) Pokiaľ ide o možnú pomoc pre energeticky náročných odberateľov, vláda autonómnej oblasti Galície tvrdí, že Komisia nesprávne použila burzovú cenu ako náhradu za trhovú cenu, keďže energeticky nároční odberatelia spravidla uzatvárajú dlhodobé zmluvy za výrazne lepších podmienok.
- (80) Vzhľadom na to, že liberalizácia španielskeho trhu ešte nebola dokončená, a najmä vzhľadom na neexistenciu bilaterálnych zmlúv medzi výrobcami a veľkoodberateľmi sa vláda autonómnej oblasti Galícia domnieva, že by bolo vhodné používať ako referenčnú hodnotu skutočné náklady, ktoré platia výrobcovia za dodávku týmto odberateľom. Inou možnosťou by bolo získanie referenčnej hodnoty založenej na technickej dokumentácii (Wilson, 1993 ⁽¹⁹⁾ a Castro-Rodriguez ⁽²⁰⁾, 1999), a to buď posúdením nákladov na najúčinnejšiu technológiu, ktorá spĺňa osobitné potreby energeticky náročných odberateľov, alebo priemerné náklady na elektrickú energiu počas rôznych hodín dňa. Rozdiel medzi takto získanou referenčnou cenou a regulovanou sadzbou platenou v roku 2005 by tak bol oveľa nižší. Vláda autonómnej oblasti Galícia ďalej tvrdí, že všetci španielski odberatelia vrátane energeticky náročných odberateľov budú musieť v každom prípade časom splatiť deficit spôsobený nižšími sadzbami uplatňovanými v roku 2005.
- (81) Okrem toho, podľa vlády autonómnej oblasti Galícia nebol systém sadzieb platný v roku 2005 právne selektívny, keďže štát nemal v úmysle poskytnúť koncovým odberateľom výhodu, iba sa pri stanovovaní cien v roku 2004 vo svojich prognózach týkajúcich sa vývoja trhu a cien dopustil chýb. Vláda autonómnej oblasti Galícia takisto napadla záver, že tento systém mal vplyv na obchod v EÚ.
- (82) Pripomienky vlády autonómnej oblastí Astúrie sú podobné ako pripomienky, ktoré predložila španielska vláda, na ktoré odkazujú.

PRIPOMIENKY ŠPANIELSKA

- (83) Španielsko tvrdí, že systém regulovaných sadzieb nezahŕňal v roku 2005 pomoc ani pre koncových odberateľov, ani pre distribútorov.

Žiadna príčinná súvislosť medzi štátnym opatrením a deficitom, pričom deficit nemožno pripísať štátu

- (84) Španielsko tvrdí, že deficit nemožno pripísať štátu, pretože bol spôsobený nepredvídateľnými vonkajšími okolnosťami a nie úmyselnou snahou štátu dotovať určité činnosti.
- (85) Španielsko tvrdí, že právnymi predpismi EÚ sa v roku 2005 nevyučovala dodávka za regulované sadzby stanovené štátom. Regulačný zásah štátu tak bol právne platný, pretože bol vyjadrením národnej suverenity. Jedna z týchto štátnych právomocí spočíva v určovaní sadzieb tak, aby očakávané náklady zodpovedali predpokladanému dopytu.
- (86) Španielsko tvrdí, že deficit z roku 2005 bol spôsobený rozdielom medzi prognózami vlády týkajúcimi sa veľkoobchodných cien za elektrickú energiu a skutočnými cenami zaznamenanými na burze. Mimoriadne vysoké ceny z roku 2005 boli vyvolané nepredvídateľnými príčinami vyššej moci.

⁽¹⁹⁾ Wilson, R. (1993), *Nonlinear Pricing*, Oxford University Press.

⁽²⁰⁾ Castro Rodriguez, F. (1999), *Wright tariffs in the Spanish electricity industry, The case of residential consumption*, Utilities Policy, s. 17 – 31.

- (87) Vzhľadom na to, že táto udalosť, ktorá viedla k údajnej pomoci, predstavovala vyšší nárast veľkoobchodných cien, než sa predpokladalo, údajná výhoda nemohla byť prisúdená žiadnemu právnemu aktu. Aj za predpokladu, že táto výhoda existovala (čo nie je tento prípad), bola by vyvolaná okolnosťami, ktoré nesúviseli so zámermi štátu. Existencia vyššej moci porušuje podľa Španielska príčinnú súvislosť medzi administratívnym rozhodnutím o stanovení úrovne sadzieb, a konkurenčnou výhodou, ktorá viedla k vzniku štátnej pomoci. Aj za predpokladu (čo nie je tento prípad), že objektívna podmienka príčinnej súvislosti bola splnená, chýbala by subjektívna podmienka zámernosti (pripísateľnosti) štátu.

Žiadne štátne zdroje

- (88) Španielsko tvrdí, že sadzby nezahŕňali verejné prostriedky. Po prvé, Španielsko v tejto súvislosti tvrdí, že príplatok nie je „poplatok“ v zmysle judikatúry Európskeho súdneho dvora o parafiškálnych poplatkoch, pretože ho nevyberá štát a nezodpovedá fiškálnemu poplatku. Podľa Španielska je príplatok neoddeliteľnou súčasťou sadzby a v podstate slúži ako samotná sadzba. Sadzba je preto súkromná cena.
- (89) Po druhé, prostriedky nevyberá štát a nie sú platené do fondu určeného štátom. Sadzby vyberajú distribútori, nie štát, a preto ide o súkromné ceny, ktoré zaisťujú spravodlivé odmeňovanie subjektov (ako je stanovené v LSE). Nejde ani o dane, ani o verejné ceny. Štát neodmeňuje nič, keďže ide o systém, v ktorom sa poskytovala odmena na základe trhových síl za neregulované činnosti a na základe prístupových sadzieb, ktoré stanovil štát v súvislosti s regulovanými činnosťami. Keďže v takomto systéme neexistuje pre štát žiadna záťaž, podľa judikatúry *Sloman Neptune* nie sú použité štátne zdroje⁽²¹⁾. Tieto prostriedky okrem toho nikdy neprúdia do štátnej pokladnice, nie sú uvedené v zákonoch o rozpočte, nepodliehajú kontrole Dvora audítorov a nemožno ich od dlžníkov vymáhať prostredníctvom administratívnych postupov vymáhania. Na pohľadávky voči elektrizačnej sústave sa nevzťahuje úroková sadzba vzťahujúca sa na dlhy voči štátu.
- (90) Španielsko opakuje, že s týmito prostriedkami narába španielsky regulačný orgán CNE, ktorý pôsobí len ako účtovný sprostredkovateľ. Španielsko vo svojom rozhodnutí o španielskych uviaznutých nákladoch (SA NN 49/99) z roku 2001 zdôrazňuje, že Komisia už stanovila, že „prevod prostriedkov prostredníctvom CNE je v zásade účtovnej povahy. Prostriedky prevedené na účet v mene CNE neboli nikdy vlastníctvom tohto orgánu a boli okamžite vyplatené príjmom v súlade s vopred stanovenou sumou, ktorú CNE nemôže nijakým spôsobom zmeniť“. Na základe tejto úvahy dospela Komisia k záveru, že „nebolo možné určiť, či príjmy z poplatkov stanovené v rámci režimu uviaznutých nákladov predstavujú štátne zdroje“.

Žiadna výhoda

- (91) Španielsko nesúhlasí s názorom Komisie, že regulovanými sadzbami sa priznáva koncovým odberateľom (alebo distribútorom) hospodárska výhoda.
- (92) Pokiaľ ide o koncových odberateľov, potom, ako Španielsko zopakovalo, že deficit je výsledkom vyššej moci, tvrdí, že deficit nemal kladný vplyv na veľkoobdobateľov, pretože bol presunutý do sadzieb na nasledujúce roky s úrokom. Údajná hospodárska výhoda, ktorá vznikla z dôvodu nižšej ceny za elektrickú energiu, je preto len zdanlivá, keďže rozdiel od cien na voľnom trhu splatia s úrokmi odberatelia.

Dodávka za regulované sadzby je služba všeobecného hospodárskeho záujmu

- (93) Španielsko uviedlo, že v roku 2005 nebola existencia regulovaných sadzieb v rozpore s právom EÚ, keďže lehota na otvorenie trhu všetkým odberateľom vrátane domácností bola 1. júl 2007.

⁽²¹⁾ Rozsudok ESD zo 17. marca 1993 v spojených veciach C-72/91 a C-73/91, bod 21: „Účelom daného systému nie je prostredníctvom svojho predmetu a všeobecnej štruktúry vytvárať výhodu, ktorá by pre štát predstavovala ďalšiu záťaž“.

- (94) Konkrétne, podľa španielskych orgánov je dodávka elektrickej energie služba všeobecného záujmu a štát musí zakročiť, aby sa predišlo zneužívaniu dominantného postavenia vyplývajúceho z existencie jednej siete (prirozdený monopol).
- (95) Parametre na stanovenie sadziieb boli stanovené objektívnym a transparentným spôsobom. Komplexný regulačný rámec pre stanovenie sadziieb a postup vyrovnania podľa Španielska preukazuje, že systém sadziieb bol založený na dôkladnej analýze nákladov a výnosov systému, ako aj na analýze dopytu po elektrickej energii.

Závazok Španielska

- (96) Ako je uvedené v odôvodneniach 25 a 26, deficit, ktorý vznikol v roku 2005, sa spláca v ročných splátkach s úrokovou sadzbou stanovenou na základe sadzby EURIBOR bez akejkoľvek marže. Bez toho, aby boli dotknuté pripomienky Španielska, sa Španielsko zaviazalo spätne zvýšiť úrokovú sadzbu účtovanú podnikovým odberateľom s pripojením viac ako 1 kV. Toto zvýšenie bude stanovené podľa toho, akým dielom podnikoví odberatelia, na ktorých sa vzťahuje toto konanie, prispeli k deficitu z roku 2005, a ktorým boli poskytované dodávky za integrované regulované sadzby. Bude vyplývať z uplatňovania marže 65 základných bodov nad referenčnou sadzbou EURIBOR, čím sa do veľkej miery zosúladi so sadzbou uplatňovanou na deficit v nasledujúcich rokoch.
- (97) Príslušná suma bude podnikovým odberateľom účtovaná takto: pokiaľ ide o ročné splátky časti deficitu z roku 2005, ktorý už bol splatený, uplatní sa jednorazové zvýšenie prístupových sadziieb; pokiaľ ide o sumy, ktoré sa ešte majú preplatiť, vyššia úroková sadzba sa bude uplatňovať priamo na každú ročnú sumu, a to znovu vo forme vyšších prístupových sadziieb.

5. POSÚDENIE OPATRENIA

EXISTENCIA ŠTÁTNEJ POMOCI PODĽA ČLÁNKU 107 ODS. 1 ZFEÚ

- (98) Opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ak sú splnené tieto podmienky: opatrenie a) poskytuje príjemcovi hospodársku výhodu; b) je poskytované štátom alebo zo štátnych zdrojov; c) je selektívne; d) má vplyv na obchod v rámci Spoločenstva a môže narušiť hospodársku súťaž v EÚ. Keďže musia byť splnené všetky podmienky, Komisia obmedzí svoje posúdenie na existenciu hospodárskej výhody poskytnutej príjemcom.

Existencia hospodárskej výhody

- (99) Podniky sú zvýhodnené v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ak sa im poskytne hospodárska výhoda, ktorú by inak za trhových podmienok nemohli získať. V tomto prípade sa na základe hodnotenia musí aj so zreteľom na splatenie deficitu elektrizačnej sústavy z roku 2005 preukázať, či bol medzi regulovanými sadzbami stanovenými v roku 2005 a trhovými cenami, ktoré by potenciálni príjemcovia museli platiť za nakúpenú elektrickú energiu a služby poskytované v rámci ich režimu sadziieb, kladný rozdiel. Akákoľvek výhoda vzhľadom na trhové podmienky musí byť stanovená vzhľadom na skutočné trhové ceny. Obe záležitosti, t. j. existencia kladných rozdielov – alebo ich neexistencia – medzi burzovými cenami za elektrickú energiu, trhovými cenami a regulovanými sadzbami a splatenie deficitu, sú preskúvané ďalej.

Porovnanie s priemernými burzovými cenami elektrickej energie

- (100) Priemerné ceny na burze elektrickej energie sú ukazovateľom všeobecnej cenovej úrovne na veľkoobchodnom trhu. Táto priemerná referenčná cena bola 59,47 EUR/MWh po celý rok 2005. Ako bolo uvedené a znázornené v odôvodnení 19 (graf 1), počas siedmich nenásledných mesiacov v roku 2005 boli priemerné veľkoobchodné ceny výrazne vyššie ako ceny za elektrickú energiu zahrnuté do integrovaných regulovaných sadziieb vzťahujúcich sa na všetkých koncových odberateľov. Z tohto dôvodu sa zdá, že priemerná úroveň sadziieb stanovená dekrétom 2392/2004 spôsobila kladný rozdiel v prospech všetkých koncových odberateľov, ktorí sa rozhodli pre regulované sadzby, aspoň počas väčšiny mesiacov v roku 2005.

- (101) V mesačných obdobiach trvajúcich menej ako rok však tento rozdiel nevznikol počas piatich mesiacov od januára do mája 2005. Celý systém regulovaných sadzieb tak nezískal žiadnu výhodu. Okrem toho, ak sa porovnávajú obdobia dlhšie ako jeden rok, napr. do 30. decembra 2007, možná kumulovaná výhoda od júna 2005 sa viac ako vyváži poklesom priemerných burzových cien, ktoré v marci 2007 zaznamenali prudký pokles na 37 EUR/MWh, zatiaľ čo ceny zahrnuté v integrovaných regulovaných sadzbách dosahovali počas toho istého obdobia približne 68 EUR/MWh. Od októbra 2006 boli ceny elektrickej energie zahrnuté v integrovaných sadzbách oveľa vyššie ako veľkoobchodné ceny dodávky (pozri graf 1). V dôsledku toho prínosy a hospodárske výhody pre odberateľov, ktorí boli zásobovaní za regulované sadzby, v rámci ktorých sú burzové ceny vyššie ako náklady na elektrickú energiu zahrnuté do regulovaných sadzieb, sa môžu vzájomne zrušiť, ak sú burzové ceny nižšie ako implicitné náklady na elektrickú energiu.
- (102) Z toho vyplýva, že v mesačných obdobiach trvajúcich menej ako jeden rok v roku 2005 a v dvojročných obdobiach zahŕňajúcich časť roka 2005 nepredstavovali ceny elektrickej energie zahrnuté do regulovaných sadzieb uplatňovaných v roku 2005 výhodu pre skupinu odberateľov zásobovaných za regulované sadzby v porovnaní s veľkoobchodnými cenami na burze elektrickej energie. Faktom však je, že príjmy z poplatkov za prístup a regulovaných sadzieb uhradených v rámci celej elektrizačnej sústavy neboli dostatočné na pokrytie regulovaných nákladov sústavy v roku 2005. Z tohto dôvodu treba zvážiť, či je zavedený mechanizmus dostatočný na zaručenie splatenia deficitu.

Splatenie deficitu elektrizačnej sústavy z roku 2005

- (103) Ako je uvedené v odôvodneniach 15 a 20 – 22, účty za elektrizačnú sústavu v roku 2005 zahŕňali všetky regulované náklady a regulované príjmy sústavy bez priradenia konkrétnych príjmov ku konkrétnym nákladom. Napríklad náklady na prepravu a distribúciu (4 410 miliónov EUR) alebo náklady na kogeneráciu a podporu energie z obnoviteľných zdrojov (2 701 miliónov EUR) neboli rozdelené na regulované príjmy z integrovaných sadzieb na regulovanom trhu a/alebo príjmy z regulovaných poplatkov za prístup na voľnom trhu a neboli financované na základe rozlišovania medzi týmito dvoma typmi príjmov. V skutočnosti všetci odberatelia sústavy z nej profitujú, pričom možno očakávať, že pokryje náklady na podporu efektívnych foriem kogenerácie a energie z obnoviteľných zdrojov alebo na služby v oblasti prepravy a distribúcie. V tomto systéme nekumulatívnych nákladov pre každú sadzbu nie je možné *ex post* objektívne prideliť rozdelenie nákladov odberateľom voľného trhu a odberateľom za regulované sadzby a v rámci tejto kategórie 25 rôznym stupňom sadzieb platným v roku 2005. Z toho vyplýva, že je vhodné preskúmať možné výhody deficitu z roku 2005 alebo ich neexistenciu pre elektrizačnú sústavu ako celok.
- (104) Španielsko v tejto súvislosti zaviedlo mechanizmus na vyrovnanie celého deficitu z roku 2005. Tento mechanizmus zodpovedá univerzálnosti účtov systému uplatňovaného v uvedenom období. Schodok regulovaných príjmov elektrizačnej sústavy na pokrytie nákladov sústavy sa riešil prostredníctvom dotácie zdrojov vybraných pomocou „osobitne vyčleneného príspevku“ stanoveného v kráľovskom dekrete 809/2006. Od polovice roka 2006 sa začalo vyrovnanie uplatnením príplatku vo výške 1,378 % k integrovaným regulovaným sadzbám a 3,975 % k poplatkom za prístup, a následne príplatkami potrebnými na zabezpečenie toho, aby sa počas obdobia 14,5 roka končiacého v roku 2020 získalo späť 3,8 miliardy EUR plus úroky (pozri odôvodnenia 25 a 26).
- (105) Z toho vyplýva, že príjmy z osobitného príspevku vyčleneného na financovanie deficitu z roku 2005 umožňujú používateľom sústavy platiť účty za elektrickú energiu s nárastom potrebným na vyrovnanie účtov sústavy z roku 2005 *ex post* s výrazným časovým oneskorením.
- (106) Za týchto okolností by jediným sporným bodom zvolenej metódy v roku 2006 na vyrovnanie deficitu elektrizačnej sústavy z roku 2005 a vyrovnanie účtov bola nízka úroková sadzba, ktorá by sa od začiatku uplatňovala na ročné splátky, konkrétne referenčná sadzba EURIBOR bez akejkoľvek marže. Ako už bolo podrobnejšie opísané v odôvodneniach 96 a 97, Španielsko zvýšilo úrokovú sadzbu vzťahujúcu sa na podnikových odberateľov, ktorí sú predmetom súčasného konania. Španielsko sa zaväzuje uplatniť maržu 65 základných bodov nad referenčnou úrokovou sadzbou.
- (107) Uplatňovaním tejto zmeny opatrenia, ktoré sa spočiatku uplatňovalo na vyrovnanie deficitu z roku 2005 a ktoré nezahŕňa domácnosti a malé podniky, ktoré v rámci opravného mechanizmu platili najvyššie regulované sadzby, sa ruší akákoľvek hypotetická výhoda, ktorú mohli spoločnosti získať z odloženia platieb od roku 2006. Okrem toho, uplatňovanie príplatku k sadzbe znamená, že celková suma získaná späť je pre každú spoločnosť priamo úmerná jej spotrebe energie. Čím viac elektrickej energie spotrebuje, tým je príplatok vyšší.

Porovnanie s trhovými cenami elektrickej energie

- (108) Po druhé, ako už poznamenali niektoré zainteresované strany, ceny zaznamenané na burze elektrickej energie nie sú primeranou referenčnou hodnotou na porovnanie cien elektrickej energie, ktoré platia veľkoodberatelia podľa regulovaných sadzieb, s trhovými cenami. Na základe dôkazov uvedených v správe prevádzkovateľa trhu s elektrickou energiou OMEL z roku 2005 len sedem koncových odberateľov, ktorí predstavovali 5 % dopytu, získavalo elektrickú energiu priamo z burzy, v porovnaní so stovkami priemyselných a podnikových veľkoodberateľov. Priemyselní a ostatní veľkoodberatelia, najmä energeticky nároční odberatelia, v prípade ktorých predstavuje energia značnú časť ich výrobných nákladov (obvykle 30 – 40 % v prípade výroby hliníka) požadujú a získavajú predvídateľné cenové a dodávateľské podmienky. Tieto podmienky sú zakotvené v zmluvách s dlhodobjšími podmienkami než na deň vopred. Tieto ceny, uvádzané každú hodinu na dennom trhu, ako je burza elektrickej energie, sú iba orientačnými priemernými trhovými cenami pre dodávateľov, ktorí slúžia rozmanitému portfóliu odberateľov vrátane domácností. Nie sú však primeranými referenčnými hodnotami pre stanovovanie cien, ktoré by energeticky nároční odberatelia mali platiť na voľnom trhu na základe zmlúv s dlhodobjšími podmienkami než na deň vopred. Vyšetrením sa na rozdiel od stanoviska uvedeného v rozhodnutí o začatí konania preukázalo, že regulované sadzby nižšie ako priemerné burzové ceny nemusia nevyhnutne predstavovať výhodu v porovnaní s trhovými podmienkami pre priemyselných odberateľov, keďže burzové ceny nie sú pre väčšinu týchto odberateľov trhovými cenami. Tým sa vyvracajú pochybnosti, ktoré vznikli v tejto súvislosti.
- (109) Okrem toho v Španielsku nebola možnosť prechodu na voľný trh v roku 2005 nezvratná. Odberatelia mali stále možnosť vybrať si medzi najatraktívnejšími ponukami na regulovanom a voľnom trhu, čo viedlo k istej cenovej konvergencii. Zvrátnosť možností dodávok má nevyhnutne tendenciu tlačiť na ceny na maloobchodnom trhu v situáciách prudkej zmeny veľkoobchodných cien, ako v prípade Španielska od apríla 2005, zatiaľ čo v opačnej situácii dochádza k protichodnému stimulu na zvýšenie cien na voľnom trhu s cieľom priblížiť ich najvyšším úrovniam regulovaných sadzieb.
- (110) Ako už potvrdilo združenie nezávislých dodávateľov (odôvodnenia 42 – 49), dodávatelia na voľnom trhu v roku 2005 museli dodržať svoje zmluvy alebo ich v prípade možnosti jednostranne ukončiť, alebo prerokovať svoje ceny a upraviť ich smerom nahor a riskovať tak, že ich odberatelia môžu prejsť na regulovaný trh. Prevádzkové straty, ktoré vykázali dodávatelia na voľnom trhu, znamenajú, že ceny na voľnom trhu v roku 2005, najmä v prípade jednoročných zmlúv, ktoré boli dodržané, zostali podobné ako úrovne regulovaných sadzieb, takže regulovanými sadzbami sa *de facto* neposkytla hospodárska výhoda v porovnaní so skutočnými cenami na voľnom trhu.
- (111) To znamená, že dvaja hypoteticky konkurenční priemyselní odberatelia, pričom jeden pôsobil na základe jednoročnej zmluvy o dodávke elektrickej energie na voľnom trhu od januára do decembra 2005 a druhý získaval v rovnakom období dodávky za regulované sadzby, čelili podobným nákladom na elektrickú energiu, pričom ostatné aspekty boli rovnaké. V skutočnosti jediný účinok, ktorý mala úroveň regulovaných sadzieb v roku 2005 na ceny na voľnom trhu, bolo zabezpečiť odberateľom na voľnom trhu nepriamy prínos z obmedzenia nárastu cien aj za predpokladu, že tento nárast bol v priebehu roka zmluvne podložený, prípadne z dlhodobšieho hľadiska počas celého roka 2005. Skutočná alebo potenciálna hospodárska súťaž medzi priemyselnými odberateľmi získavajúcimi elektrickú energiu na voľnom trhu a regulovanom trhu nemohla narušiť regulované sadzby.
- (112) Po tretie, Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania poukázala najmä na nízke regulované sadzby na úrovni 23,9 EUR/MWh a 27,0 EUR/MWh, ktoré sa v roku 2005 uplatňovali na priemyselných veľkoodberateľov (sadzba G4) a na priemyselných veľkoodberateľov s prerušiteľnou dodávkou (napr. sadzba 3.4), ako je znázornené v tabuľke 3 v odôvodnení 30. Ako zdôraznili niektoré tretie strany, úrovne regulovaných sadzieb, proti ktorým sa namieta v rozhodnutí o začatí konania, nie sú sadzby, ale priemerné ceny so zľavami. Bez zliav úrovne základnej sadzby stanovené v dekréte 2392/2004, znázornené v tabuľke 1, predstavovali 56,12 EUR/MWh (sadzba 3.4) a 25,44 EUR/MWh (sadzba G4).
- (113) Formálnym zisťovaním boli v tejto súvislosti poskytnuté dôkazy o tom, že regulované sadzby vzťahujúce sa na priemyselných odberateľov uvedené v rozhodnutí o začatí konania boli na úrovni trhových cien vzťahujúcich sa na celé obdobie od januára do decembra 2005, ako je znázornené ďalej:

- (114) Po prvé, bol predložený dôkaz o bilaterálnych trhových cenách vo výške 34,45 EUR/MWh, ktoré sa v roku 2005 uplatňovali na energeticky náročných odberateľov na voľnom trhu (odôvodnenia 55 – 57). Keďže predajná marža bola nižšia ako priemerná marža vo výške 10 EUR, ktorá bola doplnená do rozhodnutia o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, táto trhovú cenu vykazujú náklady na dodávku takmer 25,44 EUR/MWh najnižšej (G4) regulovanej sadzby (23,9 EUR/MWh priemerná cena *ex post*). Ak sa zohľadnia objektívne rozdiely týkajúce sa dodávky za regulovanú sadzbu, ako je dodávka s 9,7-krát vyšším objemom, investície do kontrolného vybavenia a platobné lehoty, zdá sa, že skutočnosť, že regulovaná sadzba bola nižšia, nepredstavovala pre príjemcov žiadnu neprímeranú hospodársku výhodu.
- (115) Po druhé, z dostupných dôkazov vyplýva, že v decembri 2004 mohli byť na dodávku medzi januárom a decembrom 2005 uzatvorené jednorôčné zmluvy o trvalej dodávke, založené na trhových cenách forwardov vo výške 31,05 EUR/MWh. Konečná trhovú cenu (s ďalšími službami a prístupovou sadzbou) vo výške 36,67 EUR/MWh, ktorá je nižšia ako príslušná úroveň základnej sadzby (sadzba 3.4), bola dostupná pre priemyselných odberateľov s prerušiteľnou dodávkou so silnou zmenou záťaže (pozri odôvodnenia 16, 18 a 58).
- (116) Ďalšie zľavy dostupné v rámci regulovaných sadzieb za riadenie dopytu (napr. zmena záťaže, prerušiteľnosť dodávky) umožnili nižšie priemerné ceny na regulovanom trhu pre odberateľov poskytujúcich tieto služby⁽²²⁾. Tieto zľavy, ktorými sa rozhodnutie o začatí konania konkrétne nezaoberalo, boli odmenou za cenné služby v sieti na strane dopytu, ktoré vyžadovali úpravy, investície alebo obmedzenia komerčných alebo priemyselných procesov. Pre zmenu záťaže je potrebné vykonávať energeticky náročné priemyselné alebo komerčné procesy skôr v obdobiach mimo špičky, a nie v špičke, s cieľom znížiť spotrebu a napätie v elektrickej sieti. Služby prerušiteľnosti poskytované sieti sú takisto ekonomicky výhodné, keďže v prípade daného priemyselného odberateľa umožňujú prevádzkovateľovi sústavy prerušiť dodávku bezprostredne na základe oznámenia (od niekoľkých sekúnd do dvoch hodín) a na dlhé obdobie (od jednej hodiny do dvanásť hodín), ako to bolo v prípade príslušných regulovaných sadzieb v Španielsku.
- (117) Výhody týchto služieb z hľadiska zaistenia kontinuity dodávky elektrickej energie sú stanovené v právnych predpisoch EÚ. V smernici Európskeho parlamentu a rady 2005/89/ES o opatreniach na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie a investícií do infraštruktúry⁽²³⁾ sa požaduje, aby členské štáty zohľadnili technológie riadenia dopytu a prijali opatrenia na odstránenie prekážok, ktoré bránia využívať zmluvy o prerušiteľnej dodávke s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi dodávkou a dopytom. Tieto služby dopĺňajú a môžu dokonca nahradiť iné spôsoby regulácie, ktoré používa prevádzkovateľ siete na zaručenie toho, že dopyt po elektrickej energii zo siete bude v súlade s dodávkou, čím sa predchádza prerušeniam a výpadkom, ktoré sú zo spoločenského a ekonomického hľadiska nákladné a môžu viesť k sankciám alebo vyvodeniu zodpovednosti.
- (118) Konkrétne v prípade Španielska sú tieto služby z dôvodu absencie výraznej kapacity prepojenia s ostatnými členskými štátmi a významného prenikania prerušovanej dodávky elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov v roku 2005 mimoriadne cenné. Rozsah ich hospodárskej hodnoty a náklady, ktorým možno v elektrizačnej sústave predchádzať, možno znázorniť z hľadiska nákladov, ktoré znáša španielsky prevádzkovateľ siete Red Eléctrica de España pri nákupe vyvažovacích služieb. V roku 2005 zaplatila spoločnosť Red Eléctrica de España v priemere 65 EUR/MWh za sekundárne regulačné služby na zvýšenie energie (dodávanie ďalšej energie online od 15 sekúnd do 15 minút na vyváženie siete); pre terciárnu reguláciu zvýšenia energie (pridanie dodatočnej energie online od 15 minút do 2 hodín na obnovenie sekundárnej regulácie energetickej rezervy), bola priemerná cena v roku 2005 78 EUR/MWh, pričom dosahovala až 600 EUR/MWh⁽²⁴⁾. Na základe vyrovnaní dopytu a jeho obmedzenia v čase špičky (zmena záťaže) alebo zabezpečenia kapacity na jeho zníženie v kritických situáciách (služby prerušiteľnej dodávky) sa javia zľavy z príslušných regulovaných sadzieb (napr. približne 32 EUR/MWh zo sadzby 3.4) z ekonomického hľadiska ako opodstatnené.
- (119) Bez týchto zliav pre opatrenia na riadenie dopytu by dosahovali regulované sadzby pre odberateľov pripojených do vysokonapäťovej siete (sadzby 1.4 a 2.4) oveľa vyššiu úroveň, a to od 58 EUR do 61 EUR/MWh pre základnú sadzbu a 76,2 EUR/MWh pre skutočnú priemernú cenu. Pri porovnaní s trhovými cenami forwardov vo výške

⁽²²⁾ Hlavným zdrojom údajov v rozhodnutí o začatí konania je správa CNE: „El Consumo Eléctrico en el Mercado Peninsular en el Año 2005“, 25.7.2006, oddiel 2. Pokiaľ ide o priemyselných veľkoodberateľov (prerušiteľných a THP), v správe sa uvádza, že silná zmena záťaže s dodávkou v obdobiach mimo špičky, ktorá vyžaduje úpravu výrobných procesov, umožňuje výrazné zľavy z hlavnej sadzby.

⁽²³⁾ Ú. v. EÚ L 33, 4.2.2006, s. 22; pozri články 3 ods. 3 písm. c) a 5 ods. 2 písm. b).

⁽²⁴⁾ *El Sistema Eléctrico Español 2005*, s. 54 a 55, Red Eléctrica de España.

31,05 EUR/MWh dostupnými v čase od januára do decembra 2005 sa nemožno domnievať, že trhové ceny sú vyššie ako regulované sadzby vzťahujúce sa na prevažnú väčšinu priemyselných a komerčných odberateľov s vysokou spotrebou.

- (120) Z toho vyplýva, že aj keď ceny zaznamenané na burze elektrickej energie nie sú vhodným referenčným rámcom pre porovnanie s cenami za elektrickú energiu, ktoré platia priemyselní a obchodní veľkoodberatelia, skutočné trhové ceny uplatňované na dodávky elektrickej energie koncovým odberateľom, ktorým bola v roku 2005 zabezpečená dodávka za regulované sadzby, boli v súlade s príslušnými úrovňami regulovaných sadzieb.

6. ZÁVERY TÝKAJÚCE SA OPATRENIA

- (121) Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa Komisia domnieva, že bolo preukázané, že, po prvé, spoločnostiam, ktoré získavali elektrickú energiu za integrované regulované sadzby, neboli priznané žiadne výhody z úrovne týchto sadzieb, a po druhé, so zreteľom na záväzok Španielska zmeniť opatrenie sa bude uvedený úrok účtovať s primeranou sadzbou za oneskorenie určitých spoločností v platení časti svojich účtov za elektrinu v roku 2005.
- (122) Toto opatrenie preto nepredstavuje hospodársku výhodu v prospech podnikových odberateľov. Keďže kritériá článku 107 ods. 1 ZFEÚ sú kumulatívne, nie je potrebné skúmať, či boli splnené ostatné kritériá.
- (123) Komisia preto dospela k záveru, že vzhľadom na opatrenia, ktoré zaviedlo Španielsko na vyrovnanie dlhu koncových odberateľov voči elektrizačnej sústave, systém regulovaných sadzieb zavedený v roku 2005 nevedol k poskytnutiu štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Tento záver sa týka situácie a obdobia uvedených v sťažnosti bez toho, aby tým bolo dotknuté akékoľvek posúdenie, ktoré Komisia môže uplatniť na opatrenia, ktoré prijalo Španielsko po roku 2005,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Systém regulovaných sadzieb, ktorý v roku 2005 uplatňovalo Španielske kráľovstvo, nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Španielskemu kráľovstvu.

V Bruseli 4. februára 2014

Za Komisiu
Joaquín ALMUNIA
podpredseda